

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 47 став 1 точка 6 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10, 123/12, 43/14, 153/15 и 6/16) и член 23 став 2 од Законот за девизното работење („Службен весник на Република Македонија“ бр. 34/01, 49/01, 103/01, 51/03, 81/08, 24/11, 135/11, 188/13, 97/15, 153/15 и 23/16), Советот на Народната банка на Република Македонија донесе

О Д Л У К А

за начинот и условите под кои резидентите коишто не се овластени банки, можат да отвораат и да имаат сметки во странство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 42/16)

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со оваа одлука се определуваат начинот и условите под кои резидентите коишто не се овластени банки, можат да отвораат и да имаат сметки во странство.

Сметките од став 1 на оваа точка се отвораат:

- кај странски банки како трансакциски сметки;
- кај небанкарски странски организации како евиденциски сметки за порамнување на меѓусебните побарувања и обврски со нерезиденти (во натамошниот текст: евиденциски сметки); и
- кај странски електронски сервиси за платежни трансакции.

Странска банка е правно лице регистрирано и со седиште надвор од Република Македонија коешто добило овластување за вршење банкарски активности од надлежен орган на земјата.

II. НАЧИН И УСЛОВИ ПОД КОИ РЕЗИДЕНТИТЕ КОИШТО НЕ СЕ ОВЛАСТЕНИ БАНКИ, МОЖАТ ДА ОТВОРААТ И ДА ИМААТ СМЕТКИ КАЈ СТРАНСКИ БАНКИ И КАЈ СТРАНСКИ ЕЛЕКТРОНСКИ СЕРВИСИ

2. Резиденти коишто можат слободно да отвораат и да имаат сметки кај странски банки се:

2.1 Дипломатски, конзуларни и други претставништва на Република Македонија во странство коишто се финансираат од Буџетот на Република Македонија (во натамошниот текст: дипломатско претставништво).

Сметката кај странската банка врз оваа основа може да се отвори само во земјата каде што е отворено дипломатското претставништво и може да се користи за трансфер на средства во и од странство.

2.2 Физички лица со постојано место на живеење во Република Македонија, коишто привремено престојуваат во странство повеќе од 3 (три) месеци, за време на нивниот престој во странство.

Привремениот престој во странство се докажува со важечки документ за регулиран престој повеќе од 3 (три) месеци.

За важечки документ за престој во странство се смета документот издаден од надлежен орган во државата со којшто се регулира престојот во таа земја.

Сметката кај странската банка врз оваа основа може да се отвори само во земјата од којашто е издаден важечкиот документ за престој и може да се користи само за трансфер на средства од странство.

2.3 Физички лица со постојано место на живеење во Република Македонија, коишто привремено престојуваат во странство 6 (шест) месеци или повеќе, за време на нивниот престој во странство.

Привремениот престој во странство се докажува со важечки документ за престој во траење од 6 (шест) месеци или повеќе.

За важечки документ за престој во странство се смета документот издаден од надлежен орган во државата со којшто се регулира престојот во таа земја.

Сметката кај странската банка врз оваа основа може да се отвори само во земјата од којашто е издаден важечкиот документ за престој и може да се користи за трансфер на средства во и од странство.

2.4 Физички лица со постојано место на живеење во Република Македонија, коишто привремено престојуваат во странство, за време на нивниот престој во странство, а имаат важечки документ за работа.

Под важечки документ за работа се подразбира договор за работа склучен со странски работодавач или друг документ за вработување издаден од надлежен орган на странската држава, вклучително и работна виза содржана во патната исправа, во коишто е наведен периодот на кој се однесуваат.

Сметката кај странската банка врз оваа основа може да се отвори само во земјата каде што е седиштето на странскиот работодавач и во земјата каде што има негови организациски делови или каде што е седиштето на надлежниот орган којшто го издал документот за вработување и може да се користи само за трансфер на средства од странство.

2.5 Физички лица со постојано место на живеење во Република Македонија, коишто привремено престојуваат во странство како вработени во дипломатското претставништво во странство и членови на нивни потесни семејства, за време на нивниот престој во странство, а имаат важечки документ за работа во дипломатското претставништво во странство.

Под важечки документ за работа во дипломатско претставништво се подразбира дипломатска патна исправа, документ издаден од надлежен орган во државата со којшто се регулира престојот во таа земја или писмена изјава на амбасадорот, конзулот или друго лице коешто раководи со претставништвото, со која изјавува дека физичкото лице е вработено во дипломатското претставништво, односно дека е член на потесното семејство на лице вработено во дипломатското претставништво.

Сметката кај странската банка врз оваа основа може да се отвори само во земјата во којашто е седиштето на дипломатското претставништво и може да се користи за трансфер на средства од странство.

2.6 Странски физички лица кои привремено престојуваат во Република Македонија.

Привремениот престој во Република Македонија се докажува врз основа на важечка виза за престој или важечка работна виза во траење од најмалку 6 (шест) месеци.

Сметката кај странската банка врз оваа основа може да се користи за трансфер на средства во и од странство.

2.7 Физички лица со постојано место на живеење во Република Македонија коишто во странство се стекнале со право на: лична пензија, пензија од починат брачен другар, социјална помош, детски додаток, школарина на дете поради починат родител и премија/штета од осигурување на животот. Стекнатото право се докажува со соодветна документација издадена од надлежниот орган во странство, а за исплата на премија/штета од осигурување на животот и доказ дека договорот за осигурување на животот не е склучен во спротивност со прописите во Република Македонија (доказ дека физичкото лице во моментот на склучувањето на договорот имало статус на нерезидент или било во работен однос кај странски работодавач).

Сметката кај странската банка отворена врз оваа основа може да се отвори во земјата каде што се стекнати правата и може да се користи само за трансфер на средства од странство врз основа на наведените стекнати права.

2.8 Физички лица со постојано место на живеење во Република Македонија, а во исто време имаат и важечка странска патна исправа со податоци за адресата на живеење во странство.

Сметката кај странската банка врз оваа основа може да е отворена само во земјата каде што е издадена важечката патна исправа и може да се користи за трансфер на средства во и од странство.

3. Резидентот физичко лице може средствата од сметката отворена согласно со точка 2 од оваа одлука да ги пренесе во Република Македонија и по истекот на рокот на важност на документот за престој или за работа во странство, како и документот за стекнати права.

За потребите на точка 2 од оваа одлука, земјите коишто се дел од Единствената област за плаќања во евра (СЕПА), се сметаат како единствена земја.

4. Резидентите, правни и физички лица, можат слободно да отвораат и да имаат кориснички сметки кај странски електронски сервиси за платежни трансакции само заради комерцијални цели, односно за купување/продавање стоки и услуги по електронски пат.

Народната банка на Република Македонија ќе ги извести овластените банки за глобалните електронски сервиси за платежни трансакции каде што резидентите, правни и физички лица, ќе можат да отвораат кориснички сметки.

5. Останатите резиденти коишто не се овластени банки, може да отвораат и да имаат сметки кај странски банки, само врз основа на одобрение издадено од Народната банка на Република Македонија (во натамошниот текст: Народната банка).

Народната банка му издава одобрение за отворање и имање сметки кај странски банки на резидент:

- којшто има склучено договор за изведување инвестициски работи во странство;
- којшто ќе отвори претставништво во странство што е составен дел на трговското друштво;
- којшто врши услуги во меѓународниот транспорт на стоки и патници;
- којшто врши работи во областа на научната дејност;
- за наплата на побарувања врз основа на судска одлука донесена од надлежен суд во странство или вонсудска спогодба склучена во странство;
- за наплата на побарувања врз основа на продажба на недвижен имот во странство;
- за наплата на побарувањата врз основа на закуп на недвижен имот во странство;
- за наплата на побарувањата врз основа на дивиденда или продажба на стекнати хартии од вредност во странство, како и за камата или друг принос врз основа на стекнати хартии од вредност;
- за наплата на побарувања во странство остварени врз основа на поврат на данок на додадена вредност од трговски трансакции;
- за наплата на побарувања во странство остварени врз основа на испорака на стоки или извршени услуги по добиени меѓународни тендери.

6. Народната банка го издава одобрението од точка 5 став 1 на оваа одлука врз основа на образложено барање и соодветна документација којашто резидентот ја прилага кон барањето.

Одобрението од точка 5 став 1 на оваа одлука се издава најдолго за една година, а кај договорите за изведување инвестициски работи, до времетраењето на договорот.

Барањето на резидентот од став 1 на оваа точка треба да е образложено и да содржи: податоци за подносителот на барањето, основа, износ и вид на валута, намена на средствата, назив на земјата и странската банка кај која се отвора сметката.

7. Одобрението од точка 5 став 1 на оваа одлука, се издава под следниве услови:

7.1 За изведување инвестициски работи во странство, до 20% од вредноста на склучениот договор.

Доколку е договорена гаранција во вид на депозит помеѓу инвеститорот и изведувачот за квалитетно и навремено извршување на договорената работа, се издава одобрение во висина на депозитот и до истекот на гарантниот рок.

Доколку, за времетраењето на инвестициските работи во странство, договорните страни го изменат рокот за изведување на работите, резидентот е должен во рок од пет работни дена од склучувањето на анексот на договорот да ѝ достави на Народната банка барање за промена на важноста на одобрието.

Доколку по завршувањето на работите на проектот во странство надлежните органи не го пресметале данокот, а тоа е одредено со пропис на државата, резидентот може да ги задржи средствата потребни за плаќање на данокот на сметката кај странската банка до дефинитивното плаќање на данокот.

7.2 За плаќање на трошоците за работа на претставништвото, до висината на планираните месечни трошоци за период од една година.

7.3 За плаќање на трошоците за употреба на транспортните средства (експлоатациони трошоци) на резиденти што даваат услуги во меѓународниот транспорт, до висината на планираните месечни трошоци за период од една година.

7.4 За плаќање на трошоците за извршување работи во странство во областа на научната дејност, до висината на планираните месечни трошоци за период од една година.

7.5 За наплата на побарувањата врз основа на судска одлука донесена од надлежен суд во странство или врз основа на вонсудска спогодба склучена во странство, до висината на износот во одлуката, односно спогодбата.

7.6 За наплата на побарувањата врз основа на продажба на недвижен имот во странство, во случај тој да е стекнат на начин којшто не е во спротивност со прописите во Република Македонија, до висината на износот од купопродажниот договор.

7.7 За наплата на побарувањата врз основа на закуп на недвижен имот во странство, во случај тој да е стекнат на начин којшто не е во спротивност со прописите во Република Македонија, до висината на износот на закупнината утврдена со договорот за закуп.

7.8 За наплата на побарувањата врз основа на дивиденда или продажба на хартии од вредност во странство, како и за камата или друг принос врз основа на стекнати хартии од вредност во случај тие да се стекнати на начин којшто не е во спротивност со прописите во Република Македонија, до висината на пресметаната дивиденда, до висината на износот од извештајот за склучената трансакција од брокерска куќа, до висината на пресметаната камата или до висината на пресметаниот принос.

7.9 За наплата на побарувањата во странство остварени од поврат на данок на додадена вредност од трговски трансакции, во согласност со даночните прописи на земјата во која се отвора сметката, до висината на износот за поврат на данокот на додадена вредност.

7.10 За наплата на побарувањата во странство остварени врз основа на испорака на стоки или извршени услуги по добиени меѓународни тендери, до

висината на износот утврден во договорот за испорака на стоки или за извршени услуги склучен врз основа на добиениот тендер.

8. Салдото на сметката на резидентот кај странската банка не смее да го надминува износот утврден со одобрението од точка 5 став 1 од оваа одлука, а средствата на сметката кај странската банка резидентот може да ги употреби само за намената за која е издадено одобрението од точка 5 став 1 на оваа одлука.

9. Доколку резидентот, пред истекот на рокот определен во одобрението, не поднесе барање да му се одобри да има сметка кај истата банка и во наредниот период, тој е должен да ја затвори сметката и средствата од сметката да ги внесе во Република Македонија, во рок од 30 дена од денот на престанокот на важноста на одобрението, односно од денот на престанувањето со работа на дипломатското претставништво.

По затворањето на сметката, резидентот од точка 5 на оваа одлука е должен да ја извести Народната банка во рок од десет дена.

III. ДОКУМЕНТАЦИЈА КОЈАШТО СЕ ПОДНЕСУВА ДО НАРОДНАТА БАНКА ЗА ИЗДАВАЊЕ ОДОБРЕНИЕ

10. Резидентите коишто не се овластени банки, до Народната банка со барањето ја доставуваат следнава документација:

10.1 За издавање одобрение за отворање и имање сметка кај странска банка врз основа на инвестициски работи:

– доказ дека резидентот е запишан во трговскиот регистар и регистарот на други правни лица за вршење дејности коишто опфаќаат изведување инвестициски работи во странство. Изводот од трговскиот регистар и регистарот на други правни лица треба да биде издаден од надлежен орган и да не е постар од 3 (три) месеци и

– примерок од договорот склучен со странскиот партнер за изведување инвестициски работи.

Доколку се бара продолжување на рокот на важноста на одобрението поради продолжување на рокот за изведување на инвестициските работи, се доставува примерок од анексот на договорот, со кој се продолжува рокот.

Доколку по завршувањето на работите на проектот во странство не е платен данокот, се доставува примерок од соодветниот пропис на земјата со кој се докажува обврската за плаќање на данокот и доказ за износот на неплатениот данок.

10.2 За издавање одобрение за отворање и имање сметка кај странска банка врз основа на плаќање на трошоците за работа на претставништвото:

– доказ дека резидентот е запишан во трговскиот регистар и регистарот на други правни лица. Изводот од трговскиот регистар и регистарот на други правни лица треба да биде издаден од надлежен орган и да не е постар од 3 (три) месеци;

– примерок од документот на соодветниот орган на странската држава со кој се докажува дека претставништвото е регистрирано во странство и

– пресметка на планираните месечни трошоци за период од една година.

10.3 За издавање одобрение за отворање и имање сметка кај странска банка за плаќање на трошоците за употреба на транспортните средства (експлоатациски трошоци):

– доказ дека резидентот е запишан во трговскиот регистар и регистарот на други правни лица за вршење дејности коишто опфаќаат меѓународен транспорт. Изводот од трговскиот регистар и регистарот на други правни лица треба да биде издаден од надлежен орган и да не е постар од 3 (три) месеци. Доколку за вршење на дејноста е потребна согласност, дозвола или друг акт на државен орган, треба да се достави доказ за добиената согласност, дозвола или друг акт на државен орган согласно со закон;

– пресметка на планираните месечни трошоци за период од една година и

– доказ за поседување сопствени транспортни средства или транспортни средства под закуп, лизинг или на користење.

Во случаите кога резидентот ја извршува услугата со транспортни средства земени под закуп, лизинг или на користење, се приложува примерок од договорот за закуп, лизинг, односно примерок од договорот за користење на транспортните средства.

10.4 За издавање одобрение за отворање и имање сметка кај странска банка за плаќање на трошоците за извршување работи во странство во областа на научната дејност:

– доказ дека резидентот е запишан во трговскиот регистар и регистарот на други правни лица за вршење дејности коишто опфаќаат работи во областа на научната дејност. Изводот од трговскиот регистар и регистарот на други правни лица треба да биде издаден од надлежен орган и да не е постар од 3 (три) месеци;

– примерок од договорот склучен со нерезидент за работи во странство во областа на научната дејност и

– пресметка на планираните месечни трошоци за период од една година.

10.5 За издавање одобрение за отворање и имање сметка кај странска банка за наплата на побарувања врз основа на судска одлука донесена од надлежен суд во странство или врз основа на вонсудска спогодба склучена во странство:

– доказ дека друштвото е запишано во трговскиот регистар и регистарот на други правни лица. Изводот од трговскиот регистар и регистарот на други правни лица треба да биде издаден од надлежен орган и да не е постар од 3 (три) месеци и

– примерок од судската одлука донесена од надлежен суд во странство или примерок од вонсудската спогодба склучена во странство.

10.6 За издавање одобрение за отворање и имање сметка кај странска банка заради наплата на побарување од продажба на недвижен имот:

– доказ дека друштвото е запишано во трговскиот регистар и регистарот на други правни лица. Изводот од трговскиот регистар и регистарот на други правни лица треба да биде издаден од надлежен орган и да не е постар од 3 (три) месеци. Доколку се работи за резидент физичко лице, се доставуваат податоци за физичкото лице (име и презиме, место и датум на раѓање, адреса на живеење, матичен број и број на лична карта), преземени од личната карта. Во прилог кон податоците за лицето преземени од личната карта се доставува

изјава од лицето дека се тоа негови и точни податоци, заверена од овластено лице (нотар);

- доказ за начинот на стекнување на сопственоста на недвижниот имот во странство, којшто нема да биде во спротивност со прописите во Република Македонија;

- доказ дека недвижниот имот стекнат во странство е пријавен во Централниот регистар и

- договор за купопродажба на недвижниот имот.

10.7 За издавање одобрение за отворање и имање сметка кај странска банка заради наплата на побарување врз основа на закуп на недвижен имот:

- доказ дека друштвото е запишано во трговскиот регистар и регистарот на други правни лица. Изводот од трговскиот регистар и регистарот на други правни лица треба да биде издаден од надлежен орган и да не е постар од 3 (три) месеци. Доколку се работи за резидент физичко лице, се доставуваат податоци за физичкото лице (име и презиме, место и датум на раѓање, адреса на живеење, матичен број и број на лична карта), преземени од личната карта. Во прилог кон податоците за лицето преземени од личната карта се доставува изјава од лицето дека се тоа негови и точни податоци, заверена од овластено лице (нотар);

- доказ за начинот на стекнување на сопственоста на недвижниот имот во странство, којшто нема да биде во спротивност со прописите во Република Македонија;

- доказ дека недвижниот имот стекнат во странство е пријавен во Централниот регистар и

- договор за закуп на недвижниот имот заверен од овластено лице (нотар). Доколку законодавството на земјата каде што се склучува договорот за закуп поинаку ја регулира заверката на договорот за закуп, потребно е да се приложи соодветен документ или правно мислење од адвокат, со што ќе може да се потврди разликата во регулативата.

10.8 За издавање одобрение за отворање и имање сметка кај странска банка заради наплата на побарување врз основа на исплата на дивиденда или продажба на стекнати хартии од вредност во странство или исплата на камата или друг принос врз основа на стекнати хартии од вредност:

- доказ дека друштвото е запишано во трговскиот регистар и регистарот на други правни лица. Изводот од трговскиот регистар и регистарот на други правни лица треба да биде издаден од надлежен орган и да не е постар од 3 (три) месеци. Доколку се работи за резидент физичко лице, се доставуваат податоци за физичкото лице (име и презиме, место и датум на раѓање, адреса на живеење, матичен број и број на лична карта), преземени од личната карта. Во прилог кон податоците за лицето преземени од личната карта се доставува изјава од лицето дека се тоа негови и точни податоци, заверена од овластено лице (нотар);

- доказ за начинот на стекнување на хартиите од вредност во странство, којшто нема да биде во спротивност со прописите во Република Македонија и

- доказ за висината на пресметаната дивиденда или пресметаната камата или друг принос или извештај за склучена трансакција од брокерска куќа.

10.9 За издавање одобрение за отворање и имање сметка кај странска банка заради наплата на побарувања во странство остварени од поврат на данок на додадена вредност од трговски трансакции:

– доказ дека резидентот е запишан во трговскиот регистар и регистарот на други правни лица. Изводот од трговскиот регистар и регистарот на други правни лица треба да биде издаден од надлежен орган и да не е постар од 3 (три) месеци и

– документација од надлежна институција во странство со која ќе се докаже дека настанало побарување врз основа на поврат на данок на додадена вредност, како и за износот (висината) на побарувањето.

10.10 За издавање одобрение за отворање и имање сметка кај странска банка заради наплата на побарувања во странство остварени врз основа на испорака на стоки или извршени услуги по добиени меѓународни тендери:

– доказ дека резидентот е запишан во трговскиот регистар и регистарот на други правни лица. Изводот од трговскиот регистар и регистарот на други правни лица треба да биде издаден од надлежен орган и да не е постар од 3 (три) месеци и

– примерок од договорот за испорака на стоки или извршени услуги склучен со нерезидент, врз основа на добиен меѓународен тендер.

11. Документацијата којашто е потребна за издавање одобрение за отворање и имање сметка кај странска банка, согласно со оваа одлука, треба да биде доставена во оригинал или заверена фотокопија од страна на овластено лице (нотар), а доколку не е напишана на македонски јазик, треба да биде доставена и во превод извршен од страна на овластен судски преведувач.

За одлучување во врска со барањето за издавање одобрение на резидент за отворање и за имање сметка кај странска банка, Народната банка може да побара дополнително појаснување за доставената документација или доставување дополнителна документација.

Народната банка одлучува во врска со барањето за издавање одобрение за отворање и имање сметка кај странска банка во рок од 30 дена од денот на доставувањето на уредно барање. Доколку барањето не ги содржи податоците содржани во точка 6 став 3 и/или не е доставена документацијата определена во точка 10 од оваа одлука, односно не се исполнети условите од точка 7 од оваа одлука, Народната банка со решение го одбива барањето за издавање одобрение за отворање и имање сметка кај странска банка.

IV. УСЛОВИ И НАЧИН ПОД КОИ РЕЗИДЕНТИТЕ КОИШТО НЕ СЕ ОВЛАСТЕНИ БАНКИ, МОЖАТ ДА ОТВОРААТ И ДА ИМААТ СМЕТКИ КАЈ НЕБАНКАРСКИ СТРАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

12. Резидентите правни лица коишто не се овластени банки може да отвораат и да имаат сметки кај небанкарски странски организации, како евиденциски сметки за порамнување на меѓусебните побарувања и обврски со нерезидентите, во следниве случаи:

– учесници во меѓународни системи на порамнување врз основа на склучени договори и конвенции;

– за услуги коишто ги вршат во меѓународниот стоковен и патнички промет;

– врз основа на осигурување и

– врз основа на договори за долгорочна производна соработка.

Под долгорочна производна соработка, за потребите на оваа одлука, се подразбира долгорочна производна соработка на домашно и странско трговско друштво (договорни страни), во заедничко планирање, развој и производство на производи во сите фази од производството, како и меѓусебна размена и испорака на репроматеријали, полупроизводи, делови и готови производи од ист вид, заради специјализација на производството.

Пред отпочнувањето со работа преку евиденциски сметки, резидентите се должни да ја впишат евиденциската сметка кај Народната банка.

Со барањето за упис во евиденцијата, резидентот приложува договор или друг документ за работа со евиденциска сметка во оригинал или заверена фотокопија од страна на овластено лице (нотар).

Резидентите се должни да ја известат Народната банка за престанувањето на работата со евиденциски сметки во рок од 5 (пет) работни дена од денот на затворањето на евиденциската сметка.

V. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

13. Одобренијата коишто Народната банка ги издала врз основа на Одлуката за начинот и условите под кои резидентите кои не се овластени банки, можат да отвораат и да имаат сметки во странство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 165/11, 46/12, 87/12, 50/13 и 116/14) остануваат во важност до рокот за кој се издадени.

14. Евиденциските сметки што се запишани во регистарот на Народната банка врз основа на Одлуката за начинот и условите под кои резидентите кои не се овластени банки, можат да отвораат и да имаат сметки во странство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 165/11, 46/12, 87/12, 50/13 и 116/14), со денот на влегувањето во сила на оваа одлука, се сметаат за евиденциски сметки впишани кај Народната банка и за нив нема потреба повторно да се поднесува барање.

15. Со влегувањето во сила на оваа одлука престанува да важи Одлуката за начинот и условите под коишто резидентите кои не се овластени банки, можат да отвораат и да имаат сметки во странство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 165/11, 46/12, 87/12, 50/13 и 116/14).

16. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

О бр.02-15/II-5/2016
25 февруари 2016 година
Скопје

Гувернер
и претседавач
на Советот на Народна банка на
Република Македонија
Димитар Богов